

10.06.2011

Valtion elokuvatarkastamo
Sörnäisten rantatie 25
00500 HELSINKI

Viite

Asia **Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöskannanotto Valtion elokuvatarkastamon vuoden 2010 toiminnasta**

Kannanoton säädösperusta ja valmistelu

Valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) ja talousarvioasetuksen (11.12.1992/1243) 66i §:n (7.4.2004/254) mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15. päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Valtion elokuvatarkastamoja koskeva kannanotto on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osaston asianomaisessa alaisen viraston ohjauksesta vastaavassa yksikössä (kulttuuriyksikkö).

Tilinpäätöskannanoton laadinnassa käytetyt aineistot:

- Opetusministeriön ja Valtion elokuvatarkastamon tulossopimus vuosille 2008–2010, 20.12.2007
- Valtion elokuvatarkastamon toimintakertomus ja tilinpäätösasiakirja vuodelta 2010
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Valtion elokuvatarkastamon tuloskeskustelu 29.3.2011
- Opetus- ja kulttuuriministeriön tilintarkastuskertomus vuodelta 2010; Valtiontalouden tarkastusvirasto 12.5.2011, 102/53/10

Tuloksellisuus ja tulostavoitteiden toteutuminen

Valtion elokuvatarkastamon tulosalueita ovat kuvaohjelmien ennakkotarkastus, kuvaohjelmien rekisteröinti, jälkivalvonta, tiedotus ja asiakaspalvelu.

Vuonna 2010 toteutunut viraston muutto uusiin toimitiloihin vei paljon henkilökunnan voimavaroja. Lisäksi vuotta leimasivat kuvaohjelmalainsäädännön väliuudistuksesta aiheutuneet toiminnan painopisteen muutokset sekä lakiuudistuksen päätösvaiheen valmistelu.

1.7.2009 voimaantullut kuvaohjelmanlain muutos vapautti ennakkotarkastuksesta televisiossa ennen klo 21:ta lähetetyt ohjelmat, joita levitetään tallenteina tai tilausohjelmalveluina. Näistä ohjelmista tulee kuitenkin tehdä ilmoitus tarkastamoon.

Em. erityisolosuhteissa Valtion elokuvatarkastamon toimintaa voidaan tarkastamon toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen perusteella pitää tuloksellisena.

Kuvaohjelmien ennakkotarkastuksia oli noin neljännes määrällistä tavoitetta vähemmän. Tarkastamo ei voi itse vaikuttaa tarkastettavien kuvaohjelmien määrään, vaan markkinat määräävät tarkastusvolyymin. Erityinen piirre vuonna 2010 oli lakiuudistuksen aiheuttama kuvaohjelmien ilmoitusmäärien huomattava lisääntyminen. Kuvaohjelmien (lukuun ottamatta pelejä ja pornografisia ohjelmia) ilmoitusmäärät kaksinkertaistuivat vuodesta 2009.

Jälkivalvontaan liittyviä lausuntoja poliisille annettiin huomattavasti määrällistä tavoitetta vähemmän. Toiminnan painopiste oli rikoslain vastaisen aineiston levityksen valvonnan sijaan muunlaisessa ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Tarkastamo panosti ikärajoista tiedottamiseen ja osallistui mediakasvatushankkeisiin.

Vuonna 2010 toteutettiin asiakaskysely. Tulosten mukaan asiakkaiden tyytyväisyys tarkastamon palvelun asiantuntevuuteen, nopeuteen ja ystävällisyyteen on vähentynyt vuoteen 2008 verrattuna, mutta on edelleen hyvällä tasolla. Tietojärjestelmien kehittämistä jatkettiin palveluiden tehostamiseksi.

Kokonaisuutena Valtion elokuvatarkastamo on hoitanut tehtävänsä hyvin ja asetetut määrälliset ja laadulliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Tuloksellisuuden raportoinnin asianmukaisuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan Valtion elokuvatarkastamon toimintakertomus on asianmukaisesti laadittu ja selkeä ja se sisältää olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Jatkossa on kuitenkin tärkeää, että virasto kehittää toimintaa ja tuloksellisuutta kuvaavia tunnuslukuja ja niiden esittämistä erityisesti toiminnallisen tehokkuuden osalta huomioiden esim. kustannustietojen esittämisen tulosalueittain.

Lisäksi viraston on syytä kiinnittää huomiota siihen, että tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa on asianmukainen hyväksymismaininta (esittelijän ja päättäjän allekirjoitukset).

Valtion elokuvatarkastamo on opetus- ja kulttuuriministeriön maksupiste ja se kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön tilivirastoon. Valtiontalouden tarkastusvirasto huomauttaa tilintarkastajan vuosiyhteenvedossa opetus- ja kulttuuriministeriötä siitä, että momentilta 29.80.70 (Kaluston hankinta, siirtomääräraha 3 v) on maksettu Valtion elokuvatarkastamon muutto- ja vuokratuloja yhteensä 40 722 euroa (sis. alv) momentin käyttötarkoituksen vastaisesti.

Ministeriön kanta tarpeellisista toimenpiteistä Valtion elokuvatarkastamossa

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että eduskunta hyväksyi maaliskuussa 2011 kuvaohjelmalainsäädännön kokonaisuudistuksen (HE 190/ 2010 vp), joka vaikuttaa suoraan Valtion elokuvatarkastamon tehtäviin ja toimintaan. Uudistuksen myötä tarkastamosta tulee vuoden 2012 alussa Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus. Viraston tehtävät ja toiminta tulevat muuttumaan olennaisesti.

Kuvaohjelmalainsäädännön kokonaisuudistuksen tarkoituksena on parantaa lapsille turvallisen mediaympäristön edellytyksiä ja mediakasvatuksen kansallista koordinoitua. Nykymuotoisesta elokuvien ja tallenteiden ennakkotarkastuksesta luovutaan. Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen tehtävänä on mediakasvatuksen koordinointi ja edistäminen sekä kuvaohjelmien tarjonnan valvonta ja ikärajuuokittelujärjestelmän ylläpito lastensuojelullisin perustein.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää välttämättömänä, että Valtion elokuvatarkastamo/ Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus jatkaa toimintansa kehittämistä vastaamaan tarkoituksenmukaisia lasten suojelemisen ja vahvistamisen keinoja muuttuneessa toimintaympäristössä. Mediakasvatuksen, tiedotuksen ja lasten mediaympäristöön liittyvän tutkimuksen kehittäminen ovat uuden lainsäädännön edellyttämiä keskeisiä toimenpiteitä lasten kehityksen ja hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Tarkastamon tulee varautua merkittävien toimintojen muutosten lisäksi myös organisatorisiin uudistuksiin. Vuonna 2011 on uutena tehtävänä valmistettava ja toteutettava kuvaohjelmaluokittelijoiden koulutusta.

Valtion elokuvatarkastamon on kehitettävä vuonna 2011 uuden lainsäädännön edellyttämät ilmoitus- ja luokittelujärjestelmät. Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että viraston tietojärjestelmien kehittämiseen on tarpeellista panostaa edelleen mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston toiminnan tukemisessa

Opetus- ja kulttuuriministeriö on ottanut Valtion elokuvatarkastamon tehtäväalueen kehittämisen ja laajentamisen huomioon omassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan vuosille 2010—2013.

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen toiminnan tukemisessa opetus- ja kulttuuriministeriö huomio eduskunnan lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että kuvaohjelmalainsäädännön toimivuus ja uudistuksen vaikutukset lapsille turvalliseen mediaympäristöön arvioidaan niin, että selvitys voidaan antaa sivistysvaliokunnalle kevälistuntokaudella 2014.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on selvittänyt Kansallisen audiovisuaalisen arkiston ja Valtion elokuvatarkastamon toimintojen yhteensovittamista ja kehittämistä (OPM:n työryhmämuistioita ja selvityksiä 2008: 31). Muuton myötä Valtion elokuvatarkastamo toimii samassa kiinteistössä Kansallisen audiovisuaalisen arkiston kanssa, mikä tukee edelleen toimintojen yhteensovittamista. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriössä on käynnistetty koko hallinnonalan konsernirakenteen ja -ohjauksen uudistamistyö keväällä 2011.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että uuden Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen toimintojen kehittämisen ohella on tarkoituksenmukaista jatkaa myös Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen ja Kansallisen audiovisuaalisen arkiston toimintojen yhteensovittamista.

Ylijohtaja

Riitta Kaivosoja

Ylitarkastaja

Laura Mäkelä

Tiedoksi Valtiovarainministeriö
Eduskunta valtiontilintarkastajat
Valtiokonttori
Valtiontalouden tarkastusvirasto